

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio LXX. Argumentum. Discutitur famosa Quæstio, an Extrema Unctio licitè, & validè dari possit uni, & eidem infirmo à pluribus Sacerdotibus simul, & eodem tempore? Referuntur septem argumenta pro ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

- 21 manu gloriosissimæ Virginis MARIE Matris Dei procellerit ab ejus suprema auctoritate; quam ut Theauraria Divinæ beneficentiæ dignata fuit exercere in famulum suum Reginaldum. Ejusdem miraculose Unctionis seriem narrat P. Stephanus Menochius in *Histor. Miscellan. Sacra part. 1. cap. 314.* & fusiùs Fr. Dominicus Maria Marchesius in *Diario Sacro Dominicano tom. 2. die 10. Martii*, in Vita ejusdem B. Reginaldi, per eum ex variis auctoribus collecta. Ex utriusque narratione constat, prædictam Unctionem, quam fecit purissima manus illa, quæ ipsius Divini Verbi Incarnati manus, & pedes falsiis meruit stringere, fuisse curativam, non Sacramentalem. Id clare constat tum ex materia supernaturali, quam ægrotum ungendo adhibuit, de cælo allatam; tum ex forma verborum, qua Virgo, & Mater summi, ac æterni Pontificis JESU usa est, videlicet ad unctionem renum; *Cingantur renes tui cingulo castitatis*, & ad illam pedum: *Ungo pedes tuos in preparationem Evangelii pacis*: denotando his formulis (nam de aliis memoria non habetur) futuram servi sui Reginaldi sanctitatem, & in prædicando Evangelio fervorem; non autem effectus Sacramenti Extremæ Unctionis. Obijt Beatus Servus Dei, ac Deiparæ Reginaldus
- 22 Anno 1220. die 10. Martii; & gratia miraculorum ante, & post mortem fuit à Deo illustratus; potissimum in sanandis languoribus eorum, qui ad ejus intercessionem piè recurrerant; undè composita fuit sequens precatio formula ad eam obtinendam.

O Beate Reginalde,
Summo Regi gratus valde,
Quem amans Regina Cælorum,
Proprium visitans thorum,
Ab omni febris languore
Miro curavit dulcore,
Habitum dans Predicatorum.
Expelle febres peccatorum,
Tuis precum incrementis
Sana febres nostræ mentis,
Ut cum cætu supernorum,
Cernamus Regem seculorum. Amen.

DECISIO LXX. ARGUMENTUM.

Discutitur famosa Quæstio, An extrema Unctio licitè & validè dari possit uni, & eidem infirmo à pluribus Sacerdotibus simul, & eodem tempore? Referuntur septem argumenta pro affirmativa opinione, desumpta præcipuè ex libro Sacramentorum S. Gregorii Papæ, & aliorum antiquorum Ritualium, nec non ex usu Ecclesiæ Græcæ. Ostenditur, licitam non esse prædictam administrationem in Ecclesia latina, nisi in duobus Casibus necessitatibus. Et quò ad validitatem Sacramenti distinguuntur quatuor Casus; ac probatur prædictum librum Sancti Gregorii, & alios Codices antiquos vel fuisse alteratos, vel esse intelligendos de simplici Unctione curativa, quæ olim erat in usu; non autem de Sacramento Extremæ Unctionis.

SUMMARIUM.

- I Presbyteri plures ex D. Jacobo an vocandi ad

- dandam Extremam Unctionem? & num. 14.
- 2 Libri Sacramentorum D. Gregorii magni ordo circa Unctionem Extremam.
- 3 Riculphi Episcopi Svesionensis Constitutiones.
- 4 Codex Tilianus, & Monasterii S. Remigii circa pluralitatem Ministrorum Extremæ Unctionis.
- 6 Carolus magnus Imperator an receperit Extremam Unctionem à pluribus Episcopis?
- 6 Ludovicus Landgravius Turingia infirmus à quibus oleo Sancto inunctus?
- 7 Græci dant Extremam Unctionem per manus Septem Sacerdotum.
- 8 Euchologium Liber Ritualis Græcorum.
- 9 Septenarii numeri Sacerdotum Ministrantium Extremam Unctionem mysterium.
- 10 Ministri plures concelebantes, & consecrantes simul eandem Hostiam.
- 11 Ministri plures in Extrema Unctione illiciti.
- 12 Necessitatis in casu plures Sacerdotes ungunt oleo Sancto eundem infirmum.
- 13 Eucharistia, & ordinis Sacramenta quando admittant plures ministros?
- 14 Plures Sacerdotes simul illicitè dant Extremam Unctionem.
- 15 D. Jacobi verba Inducant presbyteros, declarata.
- 16 Numerus pluralis in Sacra Scriptura pro singulari Exemplum.
- 17 Responsio ad auctoritates, & Exemplum pluralitatis Ministrorum.
- 18 Plures Sacerdotes vocati ad orandum, non ad ungendum infirmum.
- 19 Viaticum dabatur infirmo post datam Extremam Unctionem.
- 20 S. Guilielmus, & S. Malachias Extrema Unctione uncti.
- 21 Fratres Episcopi nominantur Canonici.
- 22 Validum an sit Sacramentum datum à pluribus Sacerdotibus simul?
- 23 Forma Extremæ Unctionis si ab alio, quàm ab ungente dicatur, Sacramentum est invalidum.
- 24 Baptismus est nullus datus à duobus, uno abludente, alio formam dicente.
- 25 Differentia inter Sacramentum Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis.
- 26 Matrimonii Materia, & Forma quanam sit?
- 27 Antiquitus an uno ungente infirmum, alius proferret formam?
- 28 Transumptis Libri Sacramentorum S. Gregorii non est in omnibus credendum.
- 29 Unctio infirmi, de qua in libro Sacramentorum S. Gregorii non erat sacramentalis, sed tantum curativa ex devotione.
- 30 Forma Sacramentorum debet innuere effectus eorundem.
- 31 Oleum Sacrum antiquitus dabatur pro sola medicina corporali.
- 32 Olea Sancta sunt materia tum Sacramenti, tum aliorum Sacramentalium.
- 33 Plures Sacerdotes simul an validè ungunt eundem infirmum?
- 34 Græca Ecclesia debet discere à Latina; non è contrà.
- 35 Græcorum Ritus ab Innocentio IV. & Clemente VIII approbati.
- 36 Materia eadem pluries potest applicari in eodem Sacramento.
- 37 Forma Sacramenti à pluribus prolata non efficit ejus validitatem.
- 38 Illicitum mutare ritum Ecclesiæ in Sacramentis.
- 39 Illicitum ungere oleo Sancto infirmum à pluribus Sacerdotibus.
- 40 Utrum aucta Unctio sit valida? Rationes pro negativa.
- 41 Argumenta pro affirmativa: quæ est verior.
- 42 Unctiones successive factæ à pluribus ministris complent verum Sacramentum.

Secunda

Secunda disputatio, quam faciunt Scholastici circa Ministerium huius Sacramenti Extremæ Unctionis, & quam breviter referre promissimus in antecedenti Decis. IX. num. 1. est: *An Extrema Unctio à pluribus Ministris uni, & eidem infirmo possit ministrari?* Et respondendum videtur affirmative ex sequentibus rationibus, exemplis, & auctoritatibus.

Primo ex Verbis Divi Jacobi Apostoli cap. 5. vers. 14. *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini.* In quibus verbis non dixit Apostolus, inducat Presbyterum, sed Presbyteros in plurali. Ergo plures Sacerdotes possunt uni, & eidem infirmo simul ministrare hoc Sacramentum.

Secundo ex libro Sacramentorum S. Gregorii Papæ sub titulo *Oratio ad visitandum infirmum* 3 ubi pag. mibi 252. col. 2. linea 30. habentur hæc verba: *Dum ungitur infirmus, dicat unus ex Sacerdotibus hanc orationem: Inungo te de Oleo Sancto.* Ergo supponit, plures Ministros Sacerdotes pro ipsa Extrema Unctione infirmi adesse: quod expressè notat inferius, scilicet pag. 253. col. 2. linea 36. dicens: *Multi enim Sacerdotes infirmos perungunt insuper in quinque sensus corporis.* Igitur si multi, non unus solus Sacerdos, sed plures: & hoc idem advertit Hugo Menardus Monachus Congregationis S. Benedicti in Gallia in suis Notis, & Observationibus ad d. Librum Sacramentorum S. Gregorii Magni pag. 332. in princ. ita scribens: *Nota hic plures adesse Presbyteros in administratione huius Sacramenti juxta Sanctum Jacobum, inducat Presbyteros Ecclesie.*

Tertio ex Constitutionibus Riculphi Episcopi Svevionis, quas refert idem Menardus, ubi supra pag. 335. & leguntur impressæ post Opuscula, ac Epistolas Hincmari Archiepiscopi Remensis pag. mibi 685. in quibus Constitutionibus præfatus Riculphus Anno Incarnationis Dominicæ 889. loquens de ministranda Extrema Unctione sic loquitur ad suum Clerum. *X. Item oportet, ut Presbyteri infirmos suos post confessionem, & reconciliationem oleo Sancto perungant, & tunc eos communent.* Sveviones sunt populi Gallie Belgicæ, quorum Episcopalis Civitas appellatur *Augusta Svevionum*, vulgariter *Soissons*.

Quarto ex duobus aliis antiquis Codicibus, Tiliiano uno, altero Manuscripto Monasterii S. Remigii Remis in Gallia fundati; quos transcribit circa hoc Sacramentum Extremæ Unctionis ipse Menardus 3 in quorum primo ita attestatur pag. 340. esse scriptum: *Imponent manus super infirmos omnes Sacerdotes &c. & paulò infra: Et sic perungant singuli Sacerdotes infirmum de oleo sanctificato.* In secundo autem ait pag. 351. ita legi: *Ungatur (infirmus) à Sacerdote; vel plurimis Sacerdotibus de oleo sanctificato, facientibus Cruces singulis in dextro tempore, & sinistro, non in fronte, neque in vertice, dicendo, Ungo caput tuum oleo sanctificato &c.* Et prosequitur referre formulas unctionum aliorum sensuum corporis infirmi. Ex quibus Codicibus, utique antiquissimis, deprehenditur, consuetum fuisse in Gallia, ministrari hoc Sacramentum uni, & eidem infirmo à pluribus Sacerdotibus simul uno, & eodem tempore, Codicem, quem Menardus vocat Tilianum, credendum est ita nominari, quia sit conscriptum *Tyle*, quæ est Urbs parva Gallie in superiori Burgundia, & in Diocesi *Doct. Clericali Tom. 1. Liber 1.*

Lingonenſi, de qua Ferrarius in *Lexic. Geograph. verb. Tyle*.

Quinto, antequam & Gallie consuetudine vestita ad alia argumenta procedamus, ex Caroli Magni Imperatoris exemplo, de quo Eparchius relatus ab Ivenim de *Sacram. Extrem. Unct. Dissert. VII. q. 6. cap. 3. conclus. 3.* & ex editione Pithæi apud eundem Menardum pag. 334. ita habet: *Oleo autem Sancto inunctus ab Episcopis, & Viatico sumpto, & omnibus suis dispositis, commendans Domino Spiritum suum, obiit in pace.* Ergo à pluribus Episcopis fuit Carolo Magno Imperatori 6 ministratum Extremæ Unctionis Sacramentum. Concordat exemplum Ludovici Landgravii Thuringie, Conjugis S. Elisabeth, ad quem in extremis constitutum, Oleo Sancto perungendum, cum Patriarcha Hierosolymitanus vocatus fuisset, ipse Episcopum de Sancta Cruce cooperatorem assumpsit; ut ex Theodorico lib. 4. vita prædictæ S. Elisabeth transcribit ipsemet Menardus ubi supra pag. 335. En duo ministri Extremæ Unctionis ad eundem infirmum.

Sexto à praxi Ecclesiæ Orientalis; siquidem apud Græcos Sacramentum Extremæ Unctionis ad 7 ministratur à septem Sacerdotibus simul ad hunc effectum convocatis & adunatis, ut constat ex eorum Euchologio; quod est Græcorum Rituale, in quo 8 præter orationes, & preces ad sacramenta administranda, aliæ etiam functiones Sacerdotales, & Episcopales continentur. Magrius in *Hierolexic. Verb. Euchologium*. Illius autem numeri septenarii reddit rationem Arcudius lib. 5. cap. 3. ita dicens: *Septem autem numero Presbyteros Græcorum Ecclesia exigit, sive propter septem peccata mortalia; sive quia septenarius numerus in Sacra Scriptura valde commendatur, & non caret mysterio, quia Jubilæum in se complectitur. Dicerem etiam propter septem corporis partes, quas ungunt. At ampliores mysticas significationes notat Simeon Episcopus Thessalonicensis in opere de Sacramentis impresso. apud Morinum in Calce Commentar. de Sacram. Penitentia, his verbis: Quid fieri arbitror propter septem dona Spiritus, quæ apud Isaiam enumerantur: vel propter illos septem antiquæ legis Sacerdotes, qui divino jussu circumcumeutes urbem Hierico septies tubis cecinerunt, atque mœnia diruerunt. Ut etiam hic septem Sacerdotes urbem, duraque mœnia altitudinum peccati demoliantur. Vel etiam tanquam mortua existente anima, ut supra puerum illum Sunamitidis ad imitationem Propheta, septies orent Sacerdotes, & eam suscitent, prout sanè excitavit puerum Eliseus septies reversus, septies item precatus. Vel quemadmodum Elias septies orans Cælum, quod peccantibus clauserat, rursus aperuit, atque deduxit pluviam; sic isti septies deprecati solvunt quidem squalorem peccatis accepta verò gratia clave, secus atque Petrus, aperiant Cælum, atque misericordiam à Deo remissionis velut imbrem deducunt. Et quod inter Græcos Sacramentum Extremæ Unctionis ministratur uni, & eidem infirmo à septem Sacerdotibus simul ad hunc effectum congregatis non solum ex usu per vetusto, sed etiam in præsentem diem, scientibus, & non contradicentibus Pontificibus Romanis demonstrat doctus Pignatellus rom. 8. consult. 84. à num. 25. & seqq.*

Septimo probari potest à paritate Sacramenti Eucharistiæ, ac Sacrificii Missæ, quo confici potest à pluribus Sacerdotibus eandem Hostiam, &

R

eum. 10

eundem Calicem simul, & eodem tempore consecrantibus, ut antiquitus erat in usu etiam in Ecclesia Latina, quando Episcopus solemniter celebrabat, pluribus Sacerdotibus sibi adstantibus, & concelebrantibus; atque una cum illo verba consecrationis proferentibus, de quibus latè agit Diana Coordinatus tom. 3. tract. 1. resol. 48. §. 5. nec non tom. 4. tract. 8. resol. 91. §. 5. quæ in veteri ejus opere sistant in part. 8. tract. 1. resol. 44. & in part. 12. tract. 1. resol. 91. & de iisdem Mystis concelebrantibus novissimè dissertit Emin. Cardin. Bona Rerum Liturgic. lib. 2. cap. 17. num. 4. & ego quoque mentionem feci in meis Decisionibus de Venerabili Eucharistia Sacramento Decis. 9. num. 5. Et quamvis antiquatus sit usus eorumdem concelebrantium cum Episcopo solemniter sacrum faciente; imò etiam Cardinalium, qui simul cum Papa celebrabant, & consecrabant ad tradita per eundem Emin. Card. Bona ubi supra lib. 1. cap. 18. num. 9. & Magrium in Hierolex. Verb. Cardinalis col. 6. pag. 126. nihilominus adhuc viget consuetudo consecrandi à pluribus simul Sacrosanctam Eucharistiam tum in ordinatione Sacerdotum, tum in collatione ordinis Episcopalis; in utroque enim casu & Neomystra, & qui noviter factus est Episcopus, proferunt verba consecrationis cum Pontifice ordinante, & simul cum illo conficiunt Sacramentum, ac Sacrificium, ut inter Scholasticos probant Gonet tom. 5. disp. 2. num. 21. & 22. Mastrius in 4. sent. 2. num. 59. & in sua Theolog. Morali disp. 18. num. 41. Emin. Card. de Lauræa in 4. sent. tom. 1. De Ministro Sacram. Euchar. disp. 24. art. 4. & alii, quos ego allegavi in d. Decisionibus de Venerab. Euchar. Sacram. Decis. 16. num. 2. & 17. Igitur sicut Sacramentum Eucharistiae licitè, & validè confici potest à pluribus Ministris simul, & eodem tempore formam proferentibus super eadem materia: ita Sacramentum Extremæ Unionis ministrari potest à pluribus Sacerdotibus uni, & eidem infirmo.

His tamen non obstantibus, in hac disputatione dicendum est, quòd (quidquid fuerit in usu antiquis temporibus de quibus infra opportunas reflexiones faciemus) in præsentì illicitum omninò est, à pluribus Ministris Extremam Unionem uni, & eidem infirmo dare; ea ratione quia in ministrandis Sacramentis non licet facere contra praxim Ecclesiæ, neque discedere à Ritu, per eam præscripto, videlicet, ut in dando Sacramento Extremæ Unionis unus tantum sit Sacerdos Minister; ut in Rituali Romano legitur, & qui operatur contra communem praxim, & ritum Ecclesiæ, mortaliter peccat, ut statutum est in Concilio Tridentino, sess. 7. de Sacramentis can. 13. & advertunt omnes DD. tam Scholastici, quàm Morales, ut videre est apud Suarez in tom. 4. disp. 43. sect. 2. num. 8. apud Emin. Card. de Lauræa de Extr. Unct. disp. 11. num. 112. Mastrius disp. 6. de eod. Sacram. num. 138. ubi ait: quòd ex obligatione præcepti unus debet esse Minister, qui totum hoc Sacramentum in unoquoque infirmo perficiat. Ac idem docent Billius in Hierurg. Sacra tom. 2. Verb. Minister Sacramentorum §. 32. Cotonius lib. 2. contror. 15. num. 51. Layman libr. 5. tract. 8. cap. 6. in fine. Bonacina De Extrem. Unct. disp. 7. quest. Unica punct. 4. num. 7. Reginaldus libr. 28. num. 62. citans ibi responsum Alexandri Papæ III. in cap. Quæsit. De Verbor. Signific. ubi quòd solus unus Sacerdos cum uno clerico administrat Extre-

mam Unionem. Et (aliis DD. omisiss) Collegium Salmanticense in tom. de Sacramentis tract. 7. cap. 5. n. 6. Excepta tamen urgente necessitate, quam præfati omnes Theologi in duobus tantum casibus ajunt, posse contingere. Uno, si Sacerdos post inceptas Uniones vel moriatur, vel syncope decumbat, itaut reliquas perficere non possit, tunc enim alteri Sacerdoti licebit eas absque more complere. Alio, si infirmus hoc Sacramento donandus sit adeò proximus morti, ut probabiliter Sacerdos putet, omnes sensus ante ejus expirationem inungere non posse: nam etiam in hoc casu licitum foret admittere coadjutorem in unctione sensuum, ita tamen, ut quisque inungens proprias formas proferat. Non desunt tamen DD. qui advertunt, in hoc secundo casu melius esse, ut unus Sacerdos velociter ungat omnes sensus sub hac una forma. *Per istas Sanctas Uniones &c. Indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, seu locutionem, & tactum.* Ita Gobatus tract. 8. num. 877. Et Diana Coordinatus tom. 2. tract. 4. resol. 13. §. 5. nec non in eodem tractatu resol. 21. & resol. 22. in quibus scribentes Theologos cumulat, qui concedunt in his duobus necessitatibus casibus licitum esse ministrare Extremam Unionem uni, & eidem infirmo à pluribus Sacerdotibus. Concordat Barbosa de Parocho cap. 22. num. 8.

Confirmant DD. hanc concessionem, & legitimitatem plurium Ministrorum, urgente necessitate, in Extrema Unctione, quia simile concessum est in Eucharistia, & Ordine; etenim in Sacramento Eucharistiae si Sacerdos, qui Hostiam consecravat, deficiat, itaut non possit vinum consecrare, potest alter Sacerdos Calicem duntaxat consecrare, alia Hostia non consecrata; imò posset, dum unus Hostiam consecrat, validè alter Calicem consecrare; quo casu unum integrum Sacramentum Eucharistiae à duobus efficeretur. Et in Sacramento Ordinis, si Episcopus, qui Sacerdotem consecravat, deficiat, antequam eidem conferat potestatem remittendi peccata, posset, & deberet alter Episcopus hujusmodi potestatem conferre, non repetendo quod Episcopus præcedens fecit, quia supponitur validè ab eo collatam fuisse potestatem in Corpus Christi verum. Idem igitur judicium ferendum est in Sacramento Extremæ Unionis, quando in prædictis duobus casibus necessitatis alter Sacerdos à primo facit unctiones proferendo suas formas, quas primus vel physicè, vel moraliter non potuit perficere; ut differunt DD. supracitati, & in his terminis Mastrius in cit. disp. 6. in 4. sent. De hoc Sacram. Extr. Unct. n. 133. ac etiam Emin. Cardin. de Lauræa d. disput. 11. de eodem Sacramento num. 113.

Cæterum supradictis duobus necessitatibus casibus exceptis, prorsus illicitum, ac peccaminosum est, Extremam Unionem uni, & eidem infirmo à pluribus Sacerdotibus simul ministrari, non obstantibus, ut dixi, rationibus, fundamentis, & exemplis in contrarium adductis. Quandoquidem.

Ad primum responderetur, quòd verba Divi Jacobi Apostoli *Inducat Presbyteros Ecclesiæ*, etsi in plurali numero prolata, non sunt intelligenda de plurali numero Presbyterorum ministrantium hoc Sacramentum, sed de singulari; itaut eorumdem Verborum germanus sensus sit, *inducat unum ex Presbyteris*; prout quando dicimus, si Franciscus febrem habet, vocet Medicos, id est, unum Medicum, non plures Medicos, ut notat Reginaldus

Reginaldus d. libr. 28. num. 62. Layman, Bonacina, & alii DD. supracitati; qui omnes observant, sæpè in Scriptura Sacra proferri numerum pluralem pro singulari ex doctrina S. Augustini libr. 3. de consensu Evangelist. cap. 16, ubi id exemplificat, dicens: in Epistola ad Hebræos legimus pluraliter dictum, Clauserunt ora Leonum; cum solus Daniel significari intelligatur. Et pluraliter dictum, Secti sunt: Cum de sola Isaia tradatur. In Psalmis etiam quod dictum est: Adstiterunt Reges terræ, & Principes convenerunt in unum, de solo Herode, ac Pilato Christi mortem intulerunt verificetur. Et prosequitur declarare illud Matth. 27. 44. Idipsum autem, & Latrones, qui crucifixi erant cum eo, improperebant ei. Cum nihilominus unus tantum ex Latronibus crucifixis blasphemaret Dominum, ut testatur S. Lucas cap. 23. Vers. 39. Unus autem de his, qui pendebant Latronibus, blasphemabat eum. Quod repetentes scribunt omnes Moraliste supra allegati pro responsione ad dicta verba Divi Jacobi.

Ad Secundum, Tertium, Quartum, & Quintum argumenta in contrarium adducta, de Libro Sacramentorum S. Gregorii Papæ, de Constitutionibus Riculphi Episcopi, de Codicibus Tiliانو, ac S. Remigii per Menardum allegatis, nec non de exemplis Caroli Magni Imperatoris, & Ludovici Landgravii, plures dari possunt responsiones, ac resolutiones. Una est, quod S. Gregorius, & Riculphus ubi nominant in plurali numero Sacerdotes Ministros Extremæ Unctionis, non ita loquuntur, ut velint, plures simul debere hoc Sacramentum uni, & eidem infirmo ministrare; sed quia plures erant Sacerdotes, ad quos ex officio spectabat hoc Sacramentum distribuere infirmis; idè eos in plurali numero recensent, quia ad omnes loquebantur, & omnes monitos faciebant circa ritus; & alia concernentia Extremæ Unctionis administrationem à singulis eorum, cum occasio tulerit, piè, citè, ac devotè agendam. Secunda responsio est, quod ibi in plurali numero Sacerdotes describuntur, quia plures quidem pro unctione unius infirmi simul interveniebant, sed ad augendam devotionem ipsi infirmo, ac reverentiam eidem Sacramento, necnon ad multiplicandam vim orationum, quæ à pluribus Sacerdotibus simul congregatis recitabantur; non autem ad hoc ut plures ungerent Sacramentaliter sensus, & organa unius infirmi. Idcirco Carolus Magnus Imperator inunctus est Oleo Sancto ab Episcopis, idèst adstantibus, & orantibus in ejus cubiculo pluribus Episcopis, uno tamen eorum tantum ungente, & Sacramentum Extremæ Unctionis ministrante. Id clarè patet, quia subdit Historicus, ab Episcopis Viatico sumpto; unum autem ex eis tantum porrexisset Sacram Viaticum credere oportet, quia neque congruum, neque practicabile est, ut à pluribus manibus unica Sacra particula sit Imperatori ægrotanti porrecta. Idem dicendum, & intelligendum est de Ludovici Landgravii Extrema Unctione, ad quam ministrandam Patriarcha Hierosolymitanus assumpsit in Coadjutorem Episcopum Sanctæ Crucis, non ut secum ungeret infirmum, sed ut secum recitaret piæ preces, orationes, ac psalmos in illis antiquis Ritualibus descriptos. Confirmatur hæc responsio ex notatis per Surium in Vita S. Guilhelmi Archiepiscopi Bituricensis die 10. Januarii, de quo ægrotante hæc Doct. Clericali Tom. I. Lib. I.

scribit: Fratribus convocatis, Extrema Unctionis Sacramentum humiliter ac devotè suscepit; eo percepto, etiam Sacrosanctam Eucharistiam sibi porrigi instantissime postulavit. Et in Vita S. Malachie Episcopi Hybernæ die 5. Novembris in extremo Vitæ constituti; de quo ita: Interea jubet se Sacro Oleo ungi. Exeunte conventu fratrum, ut solemniter fieret, non sustinuit, ut ad se ascenderent ipse descendit ad eos, jacebat siquidem in Solario domi superiori. Ungitur, & sumpto Viatico, fratrum se orationibus, & fratres commendans Deo, ad lectum revertitur. Ecce convocantur Fratres, concurrunt Fratres pro administranda solemniter, idèst summa cum reverentia, ac devotione, Unctione Extrema prædictis Antistitibus. Appellatione Fratrum Episcopi de jure intelliguntur Canonici, teste Barbola de Can. & Dignit. cap. 1. num. 47. proindè dum S. Guilhelmus & S. Malachias Antistites hoc Sacramento munirentur in extremis, adstiterunt Fratres, scilicet Canonici, non tanquam Ministri, & ungentes, sed tanquam adstantes, & orantes in majus obsequium Sacramenti; idque videtur dicendum posse praticari apud Græcos, dum septem Sacerdotes conveniunt in administratione hujus Sacramenti, ad ferventiùs orandum pro remissione culparum infirmi, & pro uberiori gratia eidem à Deo obtinenda, juxta mysticas significationes septenarii numeri, quas faciunt Arcudius, & Episcopus Thessalonicensis supracitati.

Tertia responsio: Sed estò quod plures Sacerdotes simul eundem infirmum Oleo Sacro ungerent, ut censetur innuere illi duo Codices Tilianus, & Manuscriptus Monasterii S. Remigii apud Menardum; ac de Græcis differit Pignatellus d. tom. 8. consult. 84. à num. 25. & seqq. investigandum venit, an omnes validè ungant, & quomodo omnes simul ungentes unum, & eundem infirmum faciant validè unum Sacramentum; Pro intelligentia hujus difficultatis suppositæ praxeos, sive Latinæ jam obsolete, sive Græcæ adhuc perdurantis, quatuor casus sunt distinguendi juxta Eminent. Card. de Lauræa in cit. disp. 11. de Extr. Unct. art. 9. num. 104.

Primus casus est, quando ex pluribus Sacerdotibus ipsam Extremam Unctionem ministrantibus, alii ungunt infirmum, & alii dicunt verba formæ in quacunque unctione. In hoc casu invalidè agunt, & invalidum remanet Sacramentum, ut testantur omnes DD. infra citandi. Primò, quia ait Apostolus Jac. 5. 15. orent super eum, ungentes eum oleo &c. quæ verba denotant, unum, & eundem debere esse Ministrum, qui ungat infirmum, & formam proferat deprecativam. Secundò, quia ungentes non essent certi de intentione illorum, qui proferunt formam; & sic Sacramentum incongruè ministraretur; & remaneret expositum periculo nullitatis. Tertio, quia neque Baptismi Sacramentum, etsi majoris necessitatis, potest à pluribus uni conferri, itaut alii aquam infundant, alii verba formæ proferant, ut est communis Theologorum doctrina, cum enim Salvator dixerit Matth. ult. 20. Baptizantes eos in nomine Patris &c. insinuavit, ab eodem, à quo fit ablutio, debere formam proferri. DD. quos citat, & sequitur Volpi resol. 7. num. 5. in fine. Quartò, quia Sacramenta, quæ consistunt in usu, habent pro materia proxima actionem ipsam

R. 2.

Ministri

Ministri, quam materiam determinare debent verba ab ipso Ministro prolata, ut ex utroque unum constituatur Sacramentum. Ergo quodlibet istorum Sacramentorum ex vi institutionis suae necessario postulat, ut ejusdem Ministri, & personae sint actio, & verba; cumque Sacramentum Extremae Unctionis consistat in usu, dari non potest unctio ab uno Ministro tanquam materia proxima; & proferri forma ab alio; sed utraque ab uno, & eodem Ministro debet provenire.

25 Neque obstat, quod in Sacramento Pœnitentiae Minister proferat solam formam; pœnitens vero materiam; prout etiam in Sacramento Matrimonii. Nam respondetur, non esse eandem rationem de Sacramento Pœnitentiae, & Extremae Unctionis; quia Pœnitentia est Sacramentum judiciale; judicium autem exigat Judicem, & reum confessum, vel convictum; atque ideo confessio facta à reo, hoc est à pœnitente, est essentialiter necessaria ad Sacramentum Pœnitentiae. Non sic est de Unctione; quam ipse Minister exhibet tanquam proximam materiam; & ab eodem debet etiam forma proferri. Quod vero ad Matrimonium, cum juxta magis communem Doctorum sententiam exhibitio corporum sit materia proxima; & ejusdem exhibitionis acceptatio sit forma Sacramenti; vel potius utriusque conjugis consensus sit ipsa proxima materia; & prædicta reciproca acceptatio reputetur forma; sequitur, ipsosmet conjuges esse Ministros Sacramenti Matrimonii; & ab iisdem proferri materiam proximam, & formam illius Sacramenti. Idcirco etiam ad validitatem Sacramenti Extremae Unctionis materia proxima, quæ est Unctio, & forma debet ab eodem Ministro provenire. Ita disserunt, & docent Bonacina de Extr. Unct. d. disp. 7. quest. Unica punct. 4. num. 8. Salmanticensis d. tract. 7. cap. 5. num. 6. in fine. Castropal. punct. 7. n. 8. quem citat, & sequitur Bissus d. Verb. Minister Sacramentor. §. 31. Suarez in 3. p. D. Thom. tom. 4. disp. 43. sect. 2. num. 3. Volpi resol. 78. num. 12. Maltrius d. disp. 6. in 4. Sent. quest. 7. num. 131. & 132. & Emin. Card. de Lauræa d. disp. 11. à num. 105. & seqq. qui omnes gravissimi quidem Theologi concludunt, impossibile esse, quod Sacramentum sit validum, si unus Sacerdos ungat sensus infirmi, alius vero Sacerdos formam illius unctionis proferat.

Sed quomodo respondebimus auctoritati libri Sacramentorum S. Gregorii Magni, qui (ut re-
27 tulimus supra in secundo argumento contrario num. 2.) pag. 252. col. 2. linea 30. aperte docet, quod alius erat Sacerdos, qui ungebat infirmum, & alius, qui formam pronunciabat; ait enim ibidem *Dum ungitur infirmus, dicat unus ex Sacerdotibus hanc orationem: Inungo te Oleo Sancto in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, &c.* Quæ quidem verba esse essentialia, & obtinere locum, & vim formæ ad constituendum Sacramentum opinatus est etiam ipse Menardus in suis notis super illa ad pag. 332. ubi ita scriptum reliquit: *Norandum, ungente Sacerdote, formam ab alio proferri; quod favet eorum opinioni, qui dicunt, validum esse Baptismum, si uno verba proferente, alter mergat, aut aquam infundat.* Duplici responsione evitari posse puto hujus libri Sacramentorum S. Gregorii in prædictis verbis auctoritatem. Siquidem,

Respondeo primò, non esse illicitum dubitare de legitimitate eorundem Verborum præcipientium, ut alter Sacerdos proferat verba formæ, dum alter ungit infirmum, & eadem potius esse suppositicia, & addita ab aliquo privato; quam vera, & inserta ab illo S. Pontifice. Ratio hujus meæ dubitationis est, quia Codex ille, super quo Menardus fecit suas notas, non erat liber originalis missus à Romano Pontifice S. Eligio, sed exemplar sumptum ab illo existente Noviomini in Monasterio S. Eligii, à quo nominationem talem accepit, ut testatur ipsemet Menardus in *Præfatione* pag. 2. subdens ibidem: *Eique (exemplari) paucula quadam addita fuisse.* Imò pag. 12. de eodem exemplari, seu transumpto ita scribit: *Hunc etiam Codicem S. Eligii diligenter contuli cum edito Sacramentorum libro, qui tempore Clementis VIII. exiit ex Bibliotheca Vaticana: sed non minimum discrimen inter utrumque reperi, licet in multis conveniant.* Unde sit, ut credam Codicem illum Manuscriptum S. Eligii descriptum quidem fuisse ex alio antiquissimo Exemplari; sed quadam partim detracta fuisse, partim addita ab Exscriptore, prout videbat ille usui temporis sui convenire. Igitur non est à verisimili alienum affirmare, quod ille ritus in ministranda Extrema Unctione, ut unus ungat infirmum, alius proferat Verba formæ contra veram doctrinam, & praxim Ecclesiæ Romanæ in eodem libro exaratus, processerit non à S. Gregorio Magno, sed ab exscriptore, qui ex originali libro aliam copiam fecit, & de suo capite sive ob simplicitatem, sive ob ignorantiam prædictum ritum in eadem copia, ac transumpto inseruerit. Idem dicendum censeo de aliis Codicibus manuscriptis allegatis per eundem Menardum, in quibus ipse fatetur in sua Præfatione, plura ab eorum scriptoribus addita fuisse, quæ non reperiuntur in libro Sacramentorum S. Gregorii; & in specie de Codice Tiliano ait: *pag. 9. Sunt tamen quadam in eo, quæ in ordine Romano non extant. Ut in ordine Romano quadam reperire est, quæ in hoc Codice Tiliano desiderantur.* Cum itaque hæc manuscripta defleant ab originali libro Sacramentorum S. Gregorii in omissionibus, & additionibus, manifesta est libertas, quam sibi exscriptores usurparunt addendi, & omittendi ad proprium placitum, & ideo non est eis plena fides adhibenda; & in specie non est eis credendum, quod S. Gregorius Magnus scripserit, formam Sacramenti Extremae Unctionis esse ab alio Sacerdote recitandam, dum ab alio ungitur infirmus Oleo Sancto.

Respondeo secundo prædicta verba libri Sacramentorum non obitare, esto etiam inserta fuerint à S. Gregorio, quia loquuntur non de Unctione sacramentali à Christo Domino instituta, sed de simplici Unctione curativa infirmitatis corporis, & ex sola devotione infirmi. Jam ostensum est supra Decis. III. num. 5. & Decis. IX. num. 15. apud antiquos Christianos, & Sanctos Patres fuisse in usu duplex genus Unctionum: quorum unum erat solummodo sanativum corporis, aliud vero erat Sacramentum; & de primo innumera propemodum exempla leguntur apud Surium in gestis, & vitis Sanctorum. Igitur ritus, & sermo, quem facit liber Sacramentorum S. Gregorii Papæ apud Menardum, sub titulo *Oratio ad visitandum infirmum* pag. 251. & seqq. est intelligendus de simplici unctione ob sanitatem corporis, quæ non gentis ab hinc circiter annis erat in usu, & fiebat à pluribus

ribus Sacerdotibus simul convocatis; non autem de Unctione, quæ Sacramentum est, & quæ illis etiam antiquis temporibus ab uno tantum Presbytero, ungentem infirmum, & formam proferente ministrabatur. Hanc meam secundam responsionem probo ex sequentibus. *Primo* ex prima Oratione illius Rubricæ quæ loquitur de mera sanitate corporis ad exemplum Regis Ezechia; ait enim: *Deus, qui famulo tuo Ezechia ter quinos annos ad vitam donasti, ita ut famulum tuum N. a lecto agritudinis tua potentia erigat ad salutem.* Ejusdem tenoris sunt alia sex orationes subsequentes, in quibus sola sanitas corporalis illius infirmi à Deo postulatur. *Secundo*, quia ibidem statuitur, & præcipitur, quod *Flectat genua, vel genua, qui est languidus, & stet ad dexteram Sacerdotis, & sic decantetur hæc Antiphona, &c.* Sacramentum Extremæ Unctionis non datur, nisi infirmis graviter ægrotantibus, & in extremo vitæ probabiliter constitutis; ut præcipiunt plura Oecumenica Concilia adducta ab Eminen. Cardin. de Lauræa de *Ext. Unct. disp. 11. num. 166.* & præcipue Tridentinum de eod. *Sacram. sess. 14. cap. 3.* ita dicens: *Declaratur etiam esse hanc Unctionem infirmis adhibendam; illis verò præsertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur.* Quomodo ergo poterat languidus, gravissimo morbo correptus, & in exitu vitæ constitutus, de lecto exire, genua flectere, & genuflexus stare ad dexteram Sacerdotis, dum decantarentur Antiphonæ, & Psalmi in ipso libro Sacramentorum, sub eadem Rubrica annotati, & præscripti? Propterea dicendum venit, quod illa Unctio non erat Sacramentum, sed erat curativa tantum ex sola devotione infirmi non gravi morbo laborantis, qui poterat à cubili surgere, genuflectere, & in genibus stare, audiendo Psalmos, & Orationes, quas Sacerdotes decantabant. *Tertio* hanc meam responsionem confirmant Verba, quæ subsequuntur in eodem libro Sacramentorum d. pag. 252. col. 2. linea 30. quæ sunt hujusmodi: *Perungat infirmum de Oleo Sanctificato, cruces faciendo in collo, & gutture, & inter scapulas, & in pectore, seu in loco (notet studiosus lector) ubi plus dolor imminet, amplius perungatur.* Quis inficiabitur hujusmodi Unctionem non fuisse Sacramentum; sed fuisse merè curativam, & ad solam corporis sanitatem obtinendam? Quis probabit, fuisse praxim Ecclesiæ Catholice in ministrando Sacramento Extremæ Unctionis perungere locum, ubi plus dolor imminet in corpore ægroti? Hujusmodi ritus est penitus extraneus ab universa praxi Ecclesiæ, quæ quinque organalem suum consuevit sacramentaliter ungere, non autem partes, in quibus plus dolor imminet. Quid si dolor fuisset in partibus non sine honestatis offensa tangendis? Idcirco fateri oportet, prædictum locum libri Sacramentorum S. Gregorii Magni, intelligendum prorsus esse de simplici unctione curativa, non autem de Sacramento Extremæ Unctionis. *Quarto* considero verba assertæ formæ ab alio Sacerdote dicenda, quæ neque indicant, neque deprecantur remissionem culpæ, sed solam corporis sanitatem: Sunt enim ista: *Inungo te de Oleo Sancto in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ut non lateat in te Spiritus immundus; neque in membris, neque in medullis, neque in ulla compagine membrorum: sed in te habiter virtus Christi Altissimi, & Spiritus Sancti, quatenus per hujus*

operationem mysterii, & per hanc Sacramenti Olei unctionem, atque nostram deprecationem, virtute Sanctæ Trinitatis medicatus, sive fortis, pristinam, & immelioratam recipere merearis sanitatem. Per eundem, &c. Quis quæso asseverabit, hæc verba constituere formam Sacramentalem Extremæ Unctionis? Forma uniuscujusque Sacramenti debet significare effectus illius Sacramenti, ut latè probant omnes Theologi Scholastici, & Morales, inter quos Mastrius in 4. *Sent. disp. 1. num. 96.* & 97. & in ejus Theologia Morali *disp. 16. à num. 10. & seqq.* Emin. Card. de Lauræa *De Sacramentis in genere disp. 2. art. 5. per totum.* Modò supradicta verba assertæ formæ libri Gregoriani in nihilo significant remissionem venialium, neque robur spirituale in anima infirmi ad pugnandum contra insidias Dæmonum, quod operatur Sacramentum Extremæ Unctionis. Igitur neque in his verbis est vera forma, neque illæ unctiones sunt Sacramentales; neque ex utrisque conficitur Sacramentum. *Quinto*: tandem reflecto ad sequentia verba posita post ultimam orationem pag. 253. col. 2. linea 22. videlicet: *Et sic faciant illi per septem dies, si necessitas fuerit, tam de communionem, quam de alio officio.* Quæ verba denotant, reiterandas esse ipsas Unctiones infirmi per septem dies, ut notat ipsemet Menardus in *Notis pag. 358. Vers. XIII.* At quo in Canone, quo in Concilio, qua in Constitutione Ecclesiastica reperimus, Sacramentum Extremæ Unctionis reiterandum esse eidem infirmo per septem successivos dies? Hanc reiterationem esse omnino prohibitam in eodem morbo obtestantur omnes DD. quorum plurimos congerit Barbosa de *Parocho d. cap. 22. num. 38.* Igitur ex tot incongruitatibus dicendum omnino est, vel prædictas Unctiones infirmi in libro Sacramentorum S. Gregorii præscriptas non esse Sacramentales, sed merè curativas, ex sola devotione infirmi: vel ritum ibi positum, (scilicet quod dum unus Sacerdos facit Unctiones, alius recitet formam) esse apocryphum, & ab heterodoxis insertum; siquidem Sacramentum esse validum non potest, si unus Sacerdos infirmum ungat, & alius formam enunciet, ut firmatum est supra; & aliter asserere, est opinio erronea, ac penitus repellenda, ut ait Ivenim in *Comment. Historico-Dogmatico d. tom. 2. Dissert. 7. quest. 6. cap. 3. Vers. Quæritur num. singuli. pag. 798. col. 2.* & hæc de primo casu.

Sed adhuc dicit aliquis: si Unctiones illæ non efficiebant Sacramentum, sed erant tantum curativæ, quo jure fiebant Oleo Sacro, & Sanctificato, ut pluries nominant tum ipse liber Sacramentorum S. Gregorii, tum alii Codices antiqui transcripti, ubi supra per Menardum? Huic instantiæ respondent Ivenim d. *Dissert. 7. de Sacrament. Extrema Unct. quest. 6. cap. 1. in fine*; necnon Pignatellus, celeberrimus in Romana Curia Advocatus, in suis Consultationibus Canoniciis d. *tom. 2. consult. 84. num. 30.* quod nostri Patres antiqui solebant distribuere Oleum Sacrum, etiam in medicinam corporalem; quod cum in abusum tenderet, fuit prohibitum in Concilio Moguntino sub Carolo Magno *can. 24.* his verbis: *Presbyteri sub Sigillo custodiant Chrisma, & nulli sub prætextu medicina, vel maleficii donare inde presumant. Quod si fecerint, honore priventur.* Et plura exempla prædicti usus medicinalis cum Oleo Sacro recenset Arcudius de *Extrem. Unct. lib. 5. cap. 4.* & est

& est celebre illud S. Gotardi Episcopi apud Surium 4. Maii, ubi ait: *Iussit etiam Presbytero, ut Sacro Oleo, quod infirmorum dicitur, ejus ungeret oculos, quæ quidem Unctio, & Sancti Viri preces ab illo dolore usque ad vitæ finem eam immunem conservarunt.* Imò idem Pignatellus num. 21. subdit; quod etiam nunc talis usus servatur apud Græcos; & num. 32. conatur probare, non esse illicitum, aut reprehensibile, quia, inquit, non est novum, quod

32 Olea Sacra inserviant pro materia Sacramentorum Confirmationis, & Extremæ Unctionis, ac etiam pro materia Sacramentalium; siquidem Sacrum Chrisma inservit ad ungendum verticem baptizati, ad consecranda altaria, calices, & alia huiusmodi, quapropter non excedit moralem possibilitatem, si Ecclesia non prohibente, imò tolerante, ac permittente etiam Oleum Sacrum infirmorum adhibeatur, non tanquam Sacramentum, sed tanquam Sacramentale ad curandas infirmitates corporales, ut latè disserit ipsemet Pignatellus d. consult. 84. à num. 32. usque in finem; addens, posse adhiberi tanquam simplex Sacramentale quamvis in Unctione infirmi Sacerdos proferat formam adhiberi solitam in Sacramento, quia cum sit deprecativa, & consistat in oratione, hæc diversificatur ab intentione Ministri, itaut, quando intendit ungere tantum ad curationem corporis, non faciat Sacramentum, sed Sacramentale; quæ doctrina optimè adaptatur ritibus, orationibusque descriptis in eodem libro Sacramentorum Sancti Gregorii Magni, & Codicibus per Menardum relatis, de quibus supra; Et ad stipulatur opinioni, quam firmavi, eos esse intelligendos de unctionibus merè curativis, non autem de Sacramento Unctionis Extremæ. Hæc omnia de primo casu. Ita tamen, ut Lector advertat, quod nunc si quis uteretur Oleo Sacro pro unctione tantum curativa, contra illum procederet Sanctum Officium, ut ait Emin. Cardin. de Lauræa d. disp. 11. num. 97.

Secundus casus suppositæ pluralitatis Ministrorum in Sacramento Extremæ Unctionis est; quando plures Sacerdotes simul congregati ad ministrandum hoc Sacramentum infirmo graviter

33 agrotanti, omnes tantum ungunt idem organum infirmi, & omnes simul recitant formam ab Ecclesia præscriptam in illius organi, seu sensus unctione. Casus iste mihi videtur metaphysicus, & impracticabilis; siquidem quomodo possunt tres, quinque, ac etiam septem Presbyteri simul, & eodem tempore ungere unam, & eandem aurem unius infirmi? unum, & eundem oculum; eandem nares, ac labia? Opus esset, ut homines forent, vel gigantes, vel auriti, vel polycephali, de quibus egi in meis Decisionibus de Baptismo Decis. 46. n. 7. & Decis. 47. n. 7. 2. & 6. ad hoc ut, ob magnitudinem organorum sensuum, hi reciperent unctiones à septem manibus simul, & eodem instanti. Nihilominus, nolui relationem huius casus omittere, tum quia ponitur ab Eminentiss. Card. de Lauræa d. disp. 11. num. 111. tum etiam quia Reverendissimus Pignatellus asseverat apud Græcos in huius administratione Sacramenti, organa sensuum agroti à septem Sacerdotibus simul, & eodem tempore Oleo Sancto ungi, d. tom. 3. consult. 84. num. 35. et si non me lateat, quod Ecclesia Græca à Latina debet

34 discere, non è contra, ut scribit idem Emin. Car-

din. de Lauræa in 4. Sent. d. tom. 3. disp. 1. n. 176. Igitur supradicti Doctores concedunt in hoc casu fieri validdè Sacramentum. Rationem huius validitatis triplicem assignat Pignatellus ubi supra. Primam, quia Innocentius IV. & Clemens VIII. 35 correxerunt errores Græcorum in Sacramentorum ritibus, sed hunc ritum ungendi infirmum Oleo Sancto à septem Sacerdotibus simul non correxerunt idèd tacitè approbantur, Secundam, quia potest Ecclesia concedere, ut materia sufficiens, si semel applicetur in faciendo Sacramento pluries possit applicari in ministrando uno, & eodem Sacramento, & habetur exemplum in Baptismo, in quo unica immersio in aqua sufficit; & tamen concessum est, ut etiam trina immersio fieri possit. Et hoc, quod dicimus de materia, eò magis procedit de forma, quam à plurimis simul, & eodem tempore proferri non destruit validitatem Sacramenti; ut quando plures Sacerdotes simul consecrant unam, & eandem Hostiam; proferentes simul verba consecrationis; ut practicitur in ordinatione Sacerdotum, & olim erat in usu, dum Papa solemniter celebrabat cum Cardinalibus, & Episcopus cum Canonicis, ut mox diximus supra num. 10. Et eò facilius in hoc Sacramento Extremæ Unctionis, cujus forma est deprecativa, consistens in prece, & oratione, cujus proprium est, ut reiteretur à pluribus, & à pluribus proferatur per modum unius, ut cum in Ecclesia cantantur Litanie, quæ reiterantur de Versu in Versu; & in Solemni Sacrificio Missæ simul cum Sacerdote legente introitum, Kyrie, Gloria in Excelsis, Graduale, Offertorium, Sanctus, & postcommunione, Chorus hæc omnia concantat, repetit, & enunciat. Idcirco quando septem Sacerdotes Græci ministrant simul Extremam Unctionem uni infirmo, proferentes omnes, & singuli eandem deprecativam formam, nihil officiunt validitati Sacramenti; qui conjungitur in unam, & habetur pro una; orant enim tanquam consocii, & collegialiter, & sic dant unitatem Orationi, & per consequens ipsi formæ. Undè ipsemet Pignatellus d. tom. 3. consult. 84. num. 27. in fine concludit his verbis: *Nec repetitio Unctionis, & forma variat substantiam, quia tantum addit, non autem detrahit; & facit, quod partes substantiales sint magis extense, & consent pluribus partibus integralibus coeuntibus moraliter in unum, modo explicato, & idèd tota variatio est solum materialis, non autem formalis, aut essentialis.*

Non detrahat in præmissis quo ad validitatem Sacramenti Emin. Card. de Lauræa d. disp. 11. De Extrem. Unct. num. 112. & 113. At protestatur, hunc casum in Ecclesia Latina esse prorsus illicitum, & si plures Sacerdotes Latini 38 simul, & eodem tempore eundem infirmum ungerent Oleo Sacro, peccarent mortaliter; quia facerent contra ritum, & praxim Ecclesiæ, quæ vult, ab uno tantum Sacerdote uni infirmo hoc Sacramentum ministrari; & qui contrarium docerent, inciderent in censuram, quam statuit Concilium Tridentinum sess. 7. de Sacram. can. 13. his verbis: *Si quis dixerit, receptor, & approbator Ecclesiæ Catholice Ritus in solemnibus Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omit- ti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse, Anathema sit.*

Tertius casus pluralitatis Ministrorum est, si
 39 plures Sacerdotes ita conveniant in danda Extrema
 Unctione uni infirmo, ut unus unum organum
 ungat, alius eodem tempore ungat aliud, alter
 alterum; & quilibet suam recitet formam. In
 hoc casu eos illicite agere manifestum est ex supradic-
 to Canone Concilii Tridentini, & ex concordi
 sententia omnium DD. supracitatorum n. 37. &
 præcipue Suarezii d. disp. 43. sect. 2. num. 8. Ma-
 strii in 4. Sent. d. disp. 6. num. 138. Et Emin. Card.
 de Lauræa d. disp. 11. num. 114. Porro an vali-
 36 de agant? & an verum conficiant Sacramentum?
 valde dubitabile, & disputabile est in Scholis. Vi-
 detur dicendum, eos invalide agere, ac Sacra-
 mentum non conficere; ea ratione, quia hi plu-
 res Ministri diversa organa sensuum ungentes ni-
 hil faciunt. Quod nihil faciant, arguitur ex ea
 40 opinione Theologorum, quod effectus Sacramen-
 ti Extremæ Unctionis habeatur tantummodo in
 ultima Unctione, prout tenent DD. allegati à
 Mastriod. d. disp. 6. num. 92. ubi fundamentum ta-
 lis opinionis ponitur, scilicet, quia nullum Sacra-
 mentum suum causat effectum, nisi quando essen-
 tialiter est completum: atqui Extrema Unctio non
 completur nisi in quinta Unctione: Ergo Sacerdo-
 tes, qui præcedentes faciunt unctiones, nihil
 agunt. Item secundum aliam opinionem Scho-
 lasticorum, quod omnis Unctio producat statim
 suum partialem effectum Sacramenti, qui postea
 completur in ultima; adhuc hi plures Ministri ni-
 hil agunt, quia ad producendum dictum partia-
 lem effectum, & ad eum complendum in ultima
 Unctione necessaria est intentio Ministri, quæ diri-
 gat unctiones præcedentes ad ultimam, itaut in-
 ter se tanquam partes Sacramenti sint moraliter
 unitæ ad constituendum in ultima unum Sacra-
 mentum. At talis intentio Unitatis non videtur
 possibilis in pluribus Ministris, qui omnes diri-
 gunt suam intentionem ad proprias unctiones.
 Ergo invalide operantur. Ita arguendo differit
 Mastrius d. disp. 6. num. 137. & Eminentiss. Car-
 din. de Lauræa d. disp. 11. n. 122. & 123.

Nihilominus communis est responsio Schola-
 41 sticorum ad dictum casum, quod validum rema-
 net Sacramentum, quia sive qualibet unctio pro-
 ducat statim suum effectum Sacramentalem, sive
 ex eis nullus habeatur effectus Sacramenti, nisi in
 ultima, omnes tamen unctiones sunt partes Sa-
 cramenti, ipsum inchoantes per suam propriam
 materiam, & formam cum relatione ad ultimam
 completivam Sacramenti, & omnes simul factæ
 producant complementum, & unitatem Sacra-
 menti, cui non officit pluralitas Ministrorum exem-
 plo Eucharistiæ, quam plures consecrant, vel
 simul, vel successive, si Sacerdos moreretur ante
 consecrationem Calicis, post consecratam Hostiam;
 & exemplo Ordinis, si primo Episcopo deficiente
 post datam facultatem consecrandi, alius compleret
 Ordinem dando potestatem absolvendi: suffi-
 cit enim virtualis intentio horum plurium Mini-
 strorum conficiendi unicum Sacramentum; ut la-
 tissimè disputando comprobant Suarez d. disp. 43.
 Sect. 2. à n. 4. & seqq. Diana Coordinatus tom. 2.
 tract. 4. resol. 21. & 22. in quibus DD. cumulat.
 Volpi d. resol. 78. num. 10. subdens quod Mini-
 strorum pluralitas non tollit unitatem Sacramenti,
 quia instrumentaliter tantum operantur; mutatio
 autem malleorum non tollit unitatem operationis fa-
 bri. Mastrius d. disp. 6. à num. 133. usque ad

num. 137. Eminent. Card. de Lauræa d. disp. 11.
 à num. 114. & à num. 125. novissimè prælauda-
 tus Canonista Pignatellus in cit. tom. 8. consult.
 84. num. 26. & 27.

Quartus tandem casus, in quo disputatur de
 pluralitate Ministrorum in hoc Sacramento est, 42
 quando unus ungat unum organum, & recitet
 formam, deinde alius successive ungat aliud or-
 ganum recitando propriam pariter formam, &
 sic de tribus, quatuor, vel pluribus ministris. In
 hoc casu, eos valide agere concedunt omnes Do-
 ctiores ex rationibus supra allegatis; non autem
 licite, nisi in illis duobus casibus necessitatis,
 quos explicavimus supra num. 12. videlicet si
 Sacerdos incepta ministracione Olei Sancti more-
 retur, antequam omnes unctiones perficeret;
 vel si manifestus esset transitus, infirmi ad aliam
 Vitam, & à pluribus Sacerdotibus celeri manu
 plura organa cum suis formis Oleo Sacro signa-
 rentur; quamvis magis laudabile foret, ut ab uno,
 & eodem Sacerdote omnes sensus velociter unge-
 rentur sub unica forma eos omnes exprimente,
 ex Resolur. 13. 21. & 22. Diana Coordinati in
 tom. 1. tract. 4. & ex monitione Gobati in Theol.
 Experim. tract. 8. num. 877.

DECISIO LXXI.

ARGUMENTUM.

Differitur de propriis Ministris Sacramenti
 Extremæ Unctionis, videlicet de Episcopis
 erga omnes de eorum Diocesi. De prima
 Dignitate Ecclesiæ Cathedralis versus suum
 Episcopum. De Parochis erga suos Para-
 chianos. Et de Regularibus tum Præ-
 latis respectu suorum subditorum, tum
 Depuratis ad Sacramenta ministranda
 degentibus in Monasterio; tum etiam
 de aliis Regularibus, qui vocati essent ab
 infirmis extra claustra. Disputatur ce-
 lebris Quæstio, an Parochi tempore Pe-
 stis teneantur ungere infirmos Oleo San-
 cto cum propriæ vitæ periculo? Nec
 non quibus Laicis Regulares possint da-
 re Extremam Unctionem virtute suo-
 rum Privilegiorum?

SUMMARIUM.

- 1 Ministrorum Extremæ Unctionis genera quin-
que.
- 2 Episcopus Parochus est Parochorum, & in sua
Diocesi Sacramenta potest ministrare.
- 3 Episcopus dare potest Extremam Unctionem in-
firmis. Imò aliquando debet. num. 4. & 22.
- 4 Exempla infirmorum Oleo Sancto unctorum ab
Episcopis.
- 5 Georgii Cornelii Senioris Episcopi Patavini
charitas in danda Unctione Extrema infir-
mo de nocte, loco Parochi.
- 6 Capituli prima Dignitati competit dare Extre-
mam Unctionem Episcopo.
- 7 Sacrum Viaticum dare, atque Extremam Un-
ctionem spectat ad eundem Ministrum.
- 8 Unctio Extrema olim dabatur prius, deinde
Sacrum Viaticum.

9 Exem.